

Spravodaj 2021

Letecká amatérska asociácia SR

*Vážení priaznivci leteckých športov,
teší ma, že členská základňa aj počet
zaregistrovaných LŠZ oproti minulému roku
opäť stúpli. S ročným náletom s viac ako 30 tisíc
hodín sme najväčšia športová organizácia na
Slovensku. Z tohto nám vyplývajú určité práva aj
povinnosti.*

Na základe protestu v Bratislave, ktorý zorganizovali naši členovia pred Ministerstvom dopravy a výstavby SR sa dostavili prvé výsledky. Bola zriadená pracovná skupina, ktorá má za úlohu pracovať na úprave pripomienkovania Zákona č. 143/1998 Z.z. Zákon o civilnom letectve (letecký zákon). Žiadali sme o zmenu legislatívy v oblasti lekárskych prehliadok, výcviku a štartovacích plôch. Jednania boli zdĺhavé a náročné, ale naše požiadavky sú začlenené do pracovného návrhu nového zákona, ktorý by mal byť začiatkom budúceho roku postúpený na schválenie do parlamentu.

Vyvíjame neustálu snahu o dofinancovanie poverených činností LAA SR zo strany štátu, kde aj napriek podrobne vypracovaným a predloženým dokladom, nevidíme ani svietielko na konci tunela. Z toho vyplýva aj výška členských príspevkov na rok 2022, ktoré sa vzhľadom na aktuálnu situáciu museli zvýšiť a to aj napriek tomu, že fungovanie celej LAA SR ide na minimálnom rozpočte. Po schválení nami navrhovaných zmien v leteckom zákone, bude našou prioritou získanie financií na našu poverenú činnosť zo štátneho rozpočtu.

Aj napriek sťaženým podmienkam pri lietaní ohľadom situácie COVID-19 sa našli piloti, ktorí dokázali zorganizovať súťaže a zlety. Za ich aktivitu by som im touto cestou chcel podakovať.

V roku 2021 sa tiež podarilo utvoriť reprezentáciu vo všetkých 4 odbornostach, ktorí sa vzhľadom na nepriaznivú situáciu nemohli zúčastniť niektorých súťaží. Dlhodobo nám robia radosť reprezentanti paraglidingu, ktorí sa na medzinárodných súťažiach umiestňujú na popredných miestach. Už druhý rok je zavedený systém výchovy talentovanej mládeže, ktorá vzorne pracuje so svojim trénerom vo zväze PK.

V spolupráci s LERMAS a SLF je našou obrovskou snahou vyriešiť otázkou reštrukturalizácie Národného športového zväzu pre letecké športy, kde budú vytvorené korektné podmienky pre každý letecký šport. Dúfame, že v roku 2022 sa nám to po niekoľko ročnej snahe podarí.

V roku 2021 sa uskutočnili Letecké dni SIAF 2021 na letisku Kuchyňa, Malacky. Na tomto podujatí našu asociáciu vzorne reprezentoval zväz MZK – **ROGALO TEAM**, ktorý okrem statickej ukážky predviedli aj letecké ukážky.

Chcel by som vyzdvihnúť dobrú spoluprácu s Ministerstvom dopravy a výstavby SR, Dopravným úradom, divíziou civilného letectva, LPS, ASR, SOŠV, SLF, LERMAS, SLA a MAM DRON. Ďakujem aj kancelárii, RLP, HT, viceprezidentovi a jednotlivým predsedníctvam zväzov za napomáhanie pri riešení každodenných problémov.

Na záver Vám chcem popriat' veľa pekných letových dní a šťastných pristáti.

PaedDr. Miroslav Jančiar
Prezident LAA SR

Riaditeľ letovej prevádzky LAA SR

Vážení piloti,

rok 2021 bol pre LAA komplikovaný na začiatku sezóny a to nejasným právnym stavom pre vykonávanie výcviku u poverených organizácií. To vyplynulo z obmedzeného poverenia dopravného úradu. Tento problém bol nakoniec vyriešený a výcvik u LAA SR mohol pokračovať tak ako po iné roky.

Zo športovej stránky to bol vynikajúci rok, keď naši piloti PK dosiahli úžasné výsledky v silnej medzinárodnej konkurencii. Mnohí z nás si posunuli svoje vlastné rekordy, ale najmä sme si plnili sny o lietaní. Pre mňa je dôležité, že trend nehôd a hlavne tých s vážnymi alebo tragickými následkami klesá.

Celý rok sa niesol v znamení zmien. Aj na základe protestu LAA SR pred MD SR sa začal proces zmeny leteckého zákona. Predpokladaný termín pre schvaľovanie nového leteckého zákona je prvý polrok 2022. Ten v navrhovanom texte už konečne rieši zdravotnú spôsobilosť pilotov LŠZ, tak ako sme si to priali. Ďalšie témy ako výcvik, plochy a pod. sú naďalej diskutované a snažíme sa nastaviť čo najlepšie podmienky pre športové lietanie na Slovensku.

Ďalšia pálčivá otázka je akceptácia používaných plôch pre lietanie a tu to vidím ešte na dlhšie obdobie rokovania, kde by bolo vhodné nájsť aj tlak z politického prostredia na vynútenie zmien.

Z dôvodu pandemickej situácie v zime 2020/2021 sme pristúpili k dočasnému predĺžovaniu pilotných preukazov aj bez doloženia potvrdenia o zdravotnom stave. Využili sme článok v našej smernici LZ-1 8.5 (Predĺžovanie platnosti dokladov - v prípade neočakávaných okolností alebo vážnych udalostí na základe písomnej žiadosti pilota o predĺženie pilotného preukazu rozhodne RLP LAA SR). Školenie odborného personálu prebehlo elektronicky a podklady k školeniu sme zaslali všetkým členom LAA, aby mali možnosť si ozrejmíť zmeny vo vzdušnom priestore a aby mali link na užitočné stránky pre rozširovanie znalostí v oblasti civilného letectva. Je potrebné využiť zimné mesiace na učenie sa, aby lietanie bolo zase pre každého o trochu bezpečnejšie.

Došlo k výrazným zmenám vo vzdušnom priestore SR a to najmä vznikom priestorov Užhorod na východe SR. Letisko Sliač je v dlhodobej rekonštrukcii. Na „Výbor stálej medzirezortnej komisie“ sme dali návrh na úpravu priestoru pre termické lietanie Liptov, tak aby sa prepojila malá Fatra a Veľká Fatra s výškou 9500 ft AMSL. Zmena doposiaľ zrealizovaná nebola.

Významná zmena nastala aj na letisku v Prievidzi, kde vznikla RMZ (zábraza s povinným rádiovým vybavením.)

Zmeny nastali aj na stránke LAA SR, kde máte možnosť si prejsť otázky z teoretickej prípravy a tak si zopakovať prípadne získať nové znalosti: <https://www.laa.sk/testy/>, ale aj časť FAQ, často kladené otázky, kde sa môžete pýtať na to, čo Vám nie je jasné. Pokúsim sa odpovedať čo najskôr. Aj s Vaším prispením, tak bude naša stránka užitočná.

Už od roku 2019 máme snahu presadiť on-line zobrazovanie aktuálneho vzdušného priestoru na internete, tak ako je to v iných krajinách, no zatiaľ sa nám nepodarilo presadiť tento, podľa nás, dôležitý krok pre zvýšenie informovanosti pilotov. V tomto smere vznikla užitočná aplikácia „mamdrone.sk“, kde je možné vidieť aktuálny vzdušný priestor. Aj keď táto aplikácia nie je priamo určená nám, je možná bezplatná registrácia a využívanie aktuálneho zobrazenia vyhlásených a aktivovaných priestorov na území SR.

V roku 2021 evidujeme dve letecké nehody pilotov LAA SR s vážnym zranením. Nehody sú vyšetrované LNVÚ SR. Na stránkach LNVÚ si môžete pozrieť záverečné správy z vyšetrovania leteckých nehôd za rok 2020:

<https://www.mindop.sk/ministerstvo-1/doprava-3/letecky-a-namorny-vysetrovaci-utvar/zaverecne-spravy/rok-2020>

Sťažnosti mi boli nahlásované a snažil som sa o včasné vyriešenie a upokojenie sťažovateľa. Sťažnosti prichádzali najmä na lietanie pilotov MPK a MZK, ktorí lietali v blízkosti zastavaných plôch, iní zalistovali do priestorov ATZ bez hlásení a podobne.

Na stránkach LPS môžete nájsť celý VFR AIP v elektronickej podobe. Je to vynikajúca pomôcka pre plánovanie lietania, ale aj pre oboznamovanie sa so zmenami v predpisoch a oboznamením sa s priestormi pre lietanie. Obsahuje aj úplnú elektronickú verziu mapy ICAO. VFR AIP SR a mapu ICAO nájdete na stránke: <https://aim.lps.sk/web/index.php?fn=1&lng=sk>

Na záver sa chcem všetkým podľať za ústredovosť pri riešení problémov, ktoré sme riešili v roku 2021 a chcem poprosiť všetkých pilotov LAA, aby pred každým letom dôsledne zhodnotili stav a vývoj počasia a vhodnosť podmienok pre vykonanie letu. Neprečenujte svoje schopnosti a možnosti LŠZ na ktorých lietate.

Prajem Vám veľa krásnych zážitkov z lietania a kol'ko vzletov, tol'ko štastných pristátí.

Ing. Róbert Grexa, RLP LAA SR

Hlavný technik LAA SR

Vážené kolegyne, vážení kolegovia,

rok 2021 sa blíži k svojmu koncu. Pod dianie v celej spoločnosti a v LAA SR sa podpísala pandémia COVID 19, ktorá znemožnila zorganizovanie viacerých tradičných a naplánovaných podujatí. Naučili sme sa vykonávať väčšinu administratívnej a riadiacej práce v on-line priestore. V tomto roku započali práce na zmene Zákona č. 143/1998 Z. z. Zákon o civilnom letectve (letecký zákon). Verím, že zmeny, ktoré sa nám podarí presadiť budú v prospech celej leteckej komunity.

Zodpovedná práca technikov pri prehliadkach nami používanej leteckej techniky zabezpečila odhalenie poškodení hlavne na karabínach a popruhoch poškodenia spôsobené dlhodobejším používaním. Z príčiny poruchy na výstroji a technike používanej v LAA SR nedošlo k žiadnemu incidentu, ktorý by ohrozil bezpečnosť lietania.

V mesiacoch marec až máj 2021 bolo vykonané preskúšanie technikov formou testového preverenia. V súčasnosti máme v LAA SR 36 technikov s platnou licenciou, ktorí zabezpečujú pravidelné kontroly lietajúcich športových zariadení.

Ku dňu 11.12.2021 administratíva LAA SR vykonalá za tento rok 686 úkonov (vydanie, predĺženie platnosti, zmena PLS LŠZ) a vyradila 261 LŠZ s neplatným PLS LŠZ. Ku dňu 11.12.2021 evidujeme:

- PK - 1061
- ZK - 74
- MPK - 275 + 28 samostaných paramotorov
- MZK - 94

Spolu: 1532 LŠZ

Do ďalšieho obdobia vyzývam všetkých vlastníkov a prevádzkovateľov LŠZ, aby sledovali platnosť PLS LŠZ, včas žiadali o vyradenie z evidencie LAA SR či okamžite požiadali o zmenu majiteľa LŠZ. Prajem Vám pevné zdravie.

Ing. Jaroslav Fignár, hlavný technik LAA SR

Info zo sekretariátu LAA SR

- Nezabudnite si skontrolovať platnosť pilotných preukazov a preukazov letovej spôsobilosti LŠZ. V dnešnej elektronickej dobe sa snažíme, aby bola informovanosť členov čo najlepšia a najrýchlejšia. Z nášho systému odchádzajú rôzne informácie a upozornenia v e-mailovej forme. Nakol'ko sa niekedy posiela veľké množstvo e-mailov naraz, niektoré servery (napr. google) toto môžu považovať za SPAM a e-maily sa pozdržia, presunú do automatického alebo spamového priečinka na strane prijímateľa. Preto je potrebné, aby ste sa nespoliehali na doručenie upozornenia o končiacich sa lehotách napr. pilotnej licencie alebo preukazu letovej spôsobilosti mailom, ale kontrolovali si lehoty aj vizuálne na preukazoch.
- **Používajte výhradne tlačivá, ktoré sú aktuálne a zverejnené na stránke www.laa.sk**
- Piloti, ktorí sa plánujú zúčastniť v roku 2022 FAI pretekov, nech si nezabudnú čím skôr e-mailom zažiať o predĺženie platnosti FAI preukazu na rok 2022, ale najneskôr do **31.01.2022**. Podmienkou je uhradený riadny členský príspevok pre rok 2022.
- Kancelária LAA SR v Žiline bude zatvorená od 24.12.2021 do 06.01.2022.
- **Školenie inštruktorov, inšpektorov a technikov** sa v roku 2022 uskutoční vzhľadom k pandemickej situácii elektronickou formou. Podrobnejšie informácie Vám budú zaslané e-mailom.
- Oznamujeme Vám, že od 01.01.2022 sa výška poistenia druhého sedadla zvýšila na 249 €.
- Tento rok sa prerobil aj dizajn našej stránky **www.laa.sk** a pribudli nové funkcie a časti, ktoré doteraz neboli. Keďže veľa z Vás na stránky chodí pomenej, tak by sme Vám ich aspoň takto spomenuli:
 - v pravej časti pribudlo vyhľadávanie textu vo všetkých článkoch
 - pribudol aj odstavec „rýchle odkazy“
 - viete si zaregistrovať svoju emailovú adresu a dostávať upozornenie o pridaní nového článku
 - v menu „Pre pilotov“ pribudla stránka „FAQ - často kladené otázky“
 - v tom istom menu pribudla časť „Testy“ kde je možné si skontrolovať, prípadne pripomenúť vedomosti, ktoré by sme mali ovládať
 - Tak isto máme nové emailové adresy pre každý zväz, vid' www.laa.sk menu „LAA“-“Kontakty“

Členské príspevky LAA SR 2022

Výška členských príspevkov a sadzobník poplatkov za služby poskytované LAA SR pre rok 2022

Riadny členský príspevok - jeho úhradou získate zdarma povinné zákonné poistenie pre rok 2022	Člen LAA SR
Riadny členský príspevok uhradený do 28.02.	80 EUR
Riadny členský príspevok uhradený od 01.03. do 31.03.	85 EUR
Riadny členský príspevok uhradený po 31.03.	115 EUR
Riadny členský príspevok pre študentov do 26 rokov a starobných dôchodcov uhradený do 28.02. *	60 EUR
Riadny členský príspevok pre študentov do 26 rokov a starobných dôchodcov uhradený od 01.03. do 31.03. *	65 EUR
Riadny členský príspevok pre študentov do 26 rokov a starobných dôchodcov uhradený po 31.03. *	95 EUR
Riadny členský príspevok pre telesne postihnutých uhradený do 28.02. *	45 EUR
Riadny členský príspevok pre telesne postihnutých uhradený od 01.03. do 31.03. *	50 EUR
Riadny členský príspevok pre telesne postihnutých uhradený po 31.03. *	80 EUR
Riadny členský príspevok pre právnickú osobu	40 EUR
Ostatné príspevky	
Členské pre nelietajúcich členov	3 EUR
Poplatok za obnovu členstva **	65 EUR
Registračný poplatok nového člena	20 EUR
Sadzobník poplatkov za služby poskytované LAA SR	
Pilotné preukazy a kvalifikácie	
Vydanie žiackeho preukazu pre všetky odbornosti	0 EUR
Vydanie pilotného preukazu pre všetky odbornosti	40 EUR
Rozšírenie pilotného preukazu pre každú ďalšiu odbornosť	20 EUR
Predĺženie pilotného preukazu v termíne	0 EUR
Obnova pilotného preukazu po termíne ***	20 EUR
Technické preukazy	
Vydanie preukazu letovej spôsobilosti LŠZ pre všetky odbornosti	0 EUR
Predĺženie platnosti preukazu letovej spôsobilosti LŠZ pre všetky odbornosti v termíne	0 EUR
Obnova platnosti preukazu letovej spôsobilosti LŠZ pre všetky odbornosti po termíne ***	20 EUR
Licencie	
Vydanie licencie na zriadenie výcvikového strediska pre všetky kategórie	20 EUR
Ostatné poplatky	
Vydanie IPPI karty (týka sa PK a ZK)	16 EUR
Vydanie FAI licencie	0 EUR
Odporučená cena výkonu odborného personálu LAA SR	7 EUR/hod.
Poplatok za zaslanie záznamníka LŠZ (pri vydaní PLS LŠZ alebo na vyžiadanie)	1,5 EUR
Poplatok za zaslanie zápisníka pilota LŠZ (na vyžiadanie)	6 EUR

Uvedené príspevky sa môžu zmeniť v súvislosti so zmenou zákonných predpisov.

Členovia, ktorí nemajú uhradený riadny členský príspevok, nemajú nárok na žiadne služby z LAA SR.

Členské príspevky LAA SR 2022

* Pre uplatnenie zľavy je potrebné predložiť:

- študenti **denného štúdia do 26 rokov** (nie doktoranti) – potvrdenie o návšteve školy (stačí zaslať mailom)
- invalidní dôchodcovia – **každoročne** predpokladajú potvrdenie zo sociálnej poisťovne (poisťovňa toto potvrdenie vystavuje bezplatne a na počkanie – stačí zaslať mailom)
- starobní dôchodcovia – dovršenie veku 62 rokov – netreba predkladať žiadne potvrdenie
- predčasní starobní dôchodcovia – dôchodkový výmer (stačí zaslať mailom)

** Poplatok za obnovenie členstva – hradí ho každý, kto nemal predchádzajúci rok uhradený riadny členský príspevok alebo členské pre nelietajúceho člena, spolu s členským príspevkom pre daný rok. Povinnosť uhradiť tento poplatok bola stanovená Konferenciou delegátov LAA SR, čiže môže byť zrušená zasa iba Konferenciou delegátov LAA SR, preto o to nežiadajte zamestnancov.

*** Poplatok za obnovu pilotného preukazu a preukazu letovej spôsobilosti po termíne – tento poplatok za hradí vtedy, keď sa preukazy predĺžujú až po dátume ich platnosti.

Uhradením riadneho členského príspevku získate zdarma povinné zákonné poistenie voči škodám spôsobeným tretím osobám, ktoré je uzavorené na osobu, pre územie Európy a platí od druhého dňa po uhradení členského poplatku do 31.12.2022. Výška poistného krytie pre všetky druhy LŠZ je 950.000 EUR (spoluúčasť 300 EUR). K plneniu je potrebné mať v poriadku všetky zákonom požadované veci – platný pilotný preukaz LAA SR, platný technický preukaz LAA SR a samozrejme, uhradený riadny členský príspevok pre daný rok.

Členské pre nelietajúcich členov nezahŕňa žiadne poistenie ani služby z LAA SR, je vhodný na udržanie členstva pre tých, ktorí sú napr. v zahraničí, na materskej dovolenke, majú zdravotné problémy a nebudú lietať a pod. a **podmienkou je odoslanie pilotného preukazu (ak bol vystavený) do úschovy na sekretariát LAA SR.**

Poplatky môžete uhradiť v hotovosti na sekretariáte LAA SR, poštovou poukážkou, bankovým prevodom alebo priamo vkladom na účet LAA SR vo FIO banke: IBAN: SK35 8330 0000 0027 0079 5392, BIC/SWIFT: FIOZSKBAXXX. Ako variabilný symbol uvádzajte svoje rodné číslo.

Zväz PK LAA SR

Vážení členovia LAA SR,

dovoľte mi krátke zhrnutie tohto okliešteného pandemického roku. Možno si už veľa z nás prvých pári mesiacov zo začiatku roka ani nepamätá, ale naše aktivity boli utlmené rôznymi obmedzeniami. To sa odrazilo na ich plánovaní a aj vykonávaní. Na jeseň minulého roka sa malo konať valné zhromaždenie, ktoré muselo byť presunuté na tento rok. Tak isto aj spoločenská akcia - vyhlasovanie výsledkov, sa nemohla uskutočniť. Obmedzené boli športové výkony a aj súťažné lietanie. Ale i napriek týmto udalostiam sa čo-to podarilo zrealizovať.

V auguste sa konalo (muselo sa konať) valné zhromaždenie nášho zväzu, ktorého sa zúčastnil historicky najmenší počet členov, čo si ja pamätam a asi aj hocikto z Vás. Len pre pripomienku v skratke (viď stanovy): Valné zhromaždenie (VZ) sa koná každé dva roky a je to najvyšší orgán zväzu. Minimálny počet členov, aby bolo VZ uznaniaschopné, je 15 (bolo nás 19 zo skoro tisícky členov). Pokial VZ nie je uznaniaschopné musí sa opakovať a ak nie je ani potom úspešné, zväz zaniká. Bohužiaľ sa VZ tento rok muselo konať v netradičnom termíne, čo veľa členom nevyhovovalo, ale i napriek tomu je táto nízka účasť hodná zamyslenia. Ďakujem zúčastneným členom. Okrem zaujímavých prezentácií sa tu vedia vyriešiť rôzne problémy, volia sa nové komisie a zástupcovia zväzu na ďalšie obdobie. Táto akcia nie je len pre dlhoročných členov, ale pre všetkých, aj nových. Stačí možno „obetovať“ jeden letový, nepracovný, voľný deň a prísť aspoň diskutovať a pomôcť aj s nachystaným občerstvením. Vzhľadom na počet sa skoro každému zúčastnenému členovi ušla nejaká „funkcia“. Zápisnicu si môžete pozrieť na našich stránkach www.laa.sk

Každý rok sa tradične organizuje koncoročná spoločenská akcia: „Vyhlasovanie výsledkov“ súťažného lietania. Minulý rok, vzhľadom na pandemické opatrenia, ju nebolo možné zorganizovať a pravdepodobne sa situácia bude opakovať aj tento rok. Aj napriek rôznym opatreniam počas roka sa podarilo usporiadať aspoň jednu súťaž na Slovensku: Majstrovstvá SR - Victoria CUP. Viac o športovej činnosti sa dočítate v ďalšej časti článku. Už druhý rok po sebe sa podarilo podporiť a zorganizovať akcie pre talentovanú mládež, viac tiež v samostatnej časti ďalej.

Pravdepodobne každý z vás pozná [www.stránky www.XContest.org](http://www.XContest.org). Ak aj nie, v stručnosti - ide o celoročnú súťaž CrossCountry, alebo pre niekoho tzv. evidenciu letov. Každý rok platíme prenájom servera a služieb s týmto spojenými. Suma sa odvíja od počtu prihlásených pilotov. Keďže tieto služby a server využívajú aj členovia, ktorí nemali zaplatené členské, bolo na VZ schválené ich vyradenie zo slovenskej časti. Prihlásovanie letov do svetovej časti nie je dotknuté, jedná sa len o www.xcontest.org/slovakia. Preto som tiež rozposielal e-mail a niektorých z Vás aj osobne kontaktoval, ohľadom aktualizácie údajov na XContest serveri. Z tohto dôvodu prebieha porovnávanie údajov našej databázy s databázou pilotov na serveri a preto je potrebné, aby boli zadané správne údaje podľa pilotného preukazu: meno a priezvisko s diakritikou, číslo pilotnej licencie len PG ak ich máte viac, dátum narodenia, prípadne emailová adresa. Iste sa mnohí z vás pýtajú: Načo je to všetko dobré? No okrem toho, že „ušetríme“ nejaké zväzové financie za „nečlenov“, máme aj pomerne presný zoznam aktívnych pilotov, ktorí lietajú. Máme podklady pre úrady, že využívame vzdušný priestor aktívne, že vykazujeme letovú a športovú činnosť, že máme aktívnych športovcov, že rastieme a dajú sa robiť rôzne štatistiky, atď. Preto je vhodné, aby ste lety na server www.XContest.org/slovakia prihlásovali a každý z Vás ked' už tam je prihlásený, mal ich aspoň tri minimálne 5km dlhé. Avšak čím ich bude viac, tým lepšie. Minulú sezónu bolo 316 prihlásených pilotov a z toho 211 malo tri a viac letov. **Registrácia na serveri: www.xcontest.org/slovakia/registracia**
Ak by ste mali akékoľvek otázky, problémy pri využívaní servera kontaktujte športovú komisiu, alebo priamo mňa.

Budúci rok máme v pláne pokračovať v podpore mládeže, pripraviť a zorganizovať pre nich zaujímavé akcie tak, ako tomu bolo tento a minulý rok, spolu s trénerom mládeže Peťom Vrabcom. Tak isto by sme chceli, aby bolo na Slovensku zorganizovaných viac súťaží, a ak to situácia dovolí, či už finančná alebo pandemická, chceme podporiť aj organizátorov.

*Do ďalšej sezóny želám všetkým vhodné letové počasie a veľa letových hodín bez zbytočných úrazov.
Dúfam, že sa stretneme na kopci alebo na niekorej akcii počas roka.*

Marek Jánošík, predseda zväzu PK

Spolupráca

Drift paragliders

Boli sme požiadani, na pár riadkoch, predstaviť našu firmu slovenským pilotom a čo im môžeme ponúknut', d'akujeme za túto možnosť!

Drift oficiálne vznikol v septembri 2020, prvé prototypy boli ušité presne pred rokom a za tú dobu sa nám podarilo certifikovať dva typy klzákov, Carancho a Hawk. Oboje vo veľkostiach S, M, L.

Carancho (EN-A) je ideálnou voľbou pre začiatočníkov po kurze a nenudia sa na ňom ani skúsenejší piloti. Bez problémov s ním ide uletieť pekný prelet, čo dokazuje jeden mladý český nádejnejší pilot, ktorý dal 95km v českých rovinách a to iba po dvoch mesiacoch celkového náletu. www.driftgliders.com/paragliders/carancho

Hawk (EN-B) osloví veľkú skupinu pilotov. Od mierne pokročilých až po pilotov s mnohoročným náletom, ktorí zistili, že nepotrebuju nad hlavou krotiť „štíhla brka“ a niečo si tým dokazovať. S Hawkom sa dajú vyhľávať závody nielen vo svojej kategórii, kľže podobne ako moderné EN-C krídla a navyše je z ultraľahkých materiálov, takže sa perfektne hodí na bivakové dobrodružstvo, cestovanie a horské expedície.

www.driftgliders.com/paragliders/hawk

Ďalej ponúkame praktické príslušenstvo, ako sú listovacie vaky, ľahké batohy, rýchlobaliteľný vak, tričká a mikiny, Killer-G padáčik a pripravujeme aj jednoduché ľahké sedačky. www.driftgliders.com/accessories

Plány sú veľké, rad našich krídel by sme radi rozšírili o EN-C „dvojlajne“, akonáhle sa zmení testovacia norma. V budúcom roku predstavíme ďalšie zaujímavé projekty, na ktorých práve začíname pracovať.

PRÍPRAVA A TRÉNING AKTÍVNEJ MLÁDEŽE V ROKU 2021

V roku 2021 sa prípravy a tréningu Aktívnej mládeže (AM) zúčastnila podstatná väčšina oslovených adeptov. Neúčasť ostatných hodnotím ako ich nezáujem.

Plán prípravy som spracoval s ohľadom na praktické skúsenosti adeptov (jedná sa takmer výhradne o pilotov tesne po absolvovaní Základných kurzov PG), ktoré sú diametrálnie odlišné.

Mojím cieľom bolo frekventantom „dostať“ do vzduchu a rozlietať ich“. Z tohto dôvodu som do ich prípravy zaradil iba praktickú prípravu a to:

- a) Kurz lietania v termike (teória aj prax)
- b) XC kurz
- c) 1x účasť na pretek u Slovenský pohár alebo na MSR

Začali sme Kurzom lietania v termike. Teoretická príprava prebehla pomerne jednoducho, naopak praktická časť kurzu bola časovo rozťahaná v priebehu celého leta. Prebiehala v priestoroch Donovaly, Straník a M. Hole.

XC kurzu sa zúčastnili iba frekventanti s najlepšími praktickými skúsenosťami. Po teoretickej príprave v Zástrani bola na viac krát (poveternostné podmienky) vyučovaná praktická časť na Donovaloch a Kubínskej Holi.

Pretek Slovenský pohár neboli v roku 2021 organizovaný a na MSR na Donovaloch sa z AM nezúčastnil nikto.

V zimnom období budem analyzovať praktické skúsenosti členov AM a pripravím podklady pre výber frekventantov na pokračovanie v ich príprave v budúcom roku.

Kľúčový problém je, že účastníci AM majú pri zahájení prípravy prieťasné rozdiely v praktických skúsenostiach v rozsahu od problematických štartov (niektorí vedia iba dopredný štart bez dôvery v seba) až po prvé pokusy stúpania v termike. Táto skutočnosť zásadným spôsobom ovplyvňuje rovnomernosť výuky. Je však málo pravdepodobné, že sa tieto rozdiely pri nástupe frekventantov do AM budú v budúcnosti zmenšovať.

Kladne hodnotím „vykryštalizovanie sa“ jednotlivcov, ktorí majú záujem pracovať na sebe. Je u nich vidieť výrazný pokrok nielen v technike letu, ale aj v prístupe k lietanie na PK.

Ing. Peter Vrabec, tréner

PRÍPRAVA A TRÉNING TALENTOVANEJ MLÁDEŽE V ROKU 2021

V tomto roku sa prípravy a tréningy Talentovanej mládeže (TM) zúčastnili traja juniori – Juraj Ďuriček, Matej Pajdlhauser a Oliver Suroviak. Kritéria na účasť ešte splňali, ale prípravy sa z dôvodu pracovných, alebo školských povinností nezúčastnili René Gažo a Samuel Somora.

Plán prípravy som spracoval nielen na letovú sezónu, ale komplexne na celý kalendárny rok, s náväznosťou na predchádzajúci rok, v ktorom účastníci absolvovali Kurz lietania v termike, XC kurz a Kurz závodného lietania. Cieľom prípravy TM bolo v tomto roku zásadným spôsobom zvýšiť ich aktívnu bezpečnosť pri lietaní a získať pilotný preukaz minimálne stupeň „B“. Na splnenie uvedených cieľov som do programu zaradil tieto oblasti:

- ✎ Kurzy a sústredenia – SIV a zopakovanie Kurzu závodného lietania
- ✎ Pretek – 2x účasť na Slovenskom pohári a na MSR
- ✎ Kondičná príprava – testovanie fyzickej výkonnosti a spracovanie plánu vytrvalostného tréningu
- ✎ Špeciálna príprava – história bezmotorového lietania a rozbor bodovo najlepších letov v CC SR
- ✎ Technická príprava – návšteva výrobcov PK v Českej republike
- ✎ Psychologická príprava - prednáška

Rôzne reštrikcie kvôli Covid situácií objem plánu prípravy ovplyvnili iba čiastočne, avšak v oblasti pretekárskeho lietania zásadným spôsobom, nakoľko sa v tomto roku nekonal ani jeden pretek SP a na MSR sa za účasti TM odlietal iba jeden deň (druhý letový deň sme boli na kurze SIV).

V priebehu súťaže CC Slovensko sa frekventantom podarilo niekoľko bodovo veľmi hodnotných výkonov cenných hlavne preto, lebo ich získali individuálnymi preletmi.

Na prelome augusta a septembra sa TM pod mojím „dozorom“ zúčastnila na týždňovom kurze SIV v Talianском Lago di Idro. Kurz prebiehal súčasne s frekventantmi TM Česka. V rámci kurzu si každý člen TM vyskúšal aj „ostré“ otvorenie ZP. Pretek Slovenský pohár neboli v roku 2021 organizovaný a na MSR na Donovaloch sa z AM nezúčastnil nikto.

Teraz v zimnom období TM absolvuje ďalšie body prípravy a to technickú, psychologickú a na základe finančných možností aj kondičnú prípravu.

Veľkým nedostatkom prípravy je časová zaneprázdnenosť v priebehu letovej sezóny – škola zúčastnených – avšak tento faktor je vzhľadom na vek účastníkov programu neovplyvniteľný a ako to už býva na Slovensku – financie – v tomto prípade na rozvoj športu mládeže.

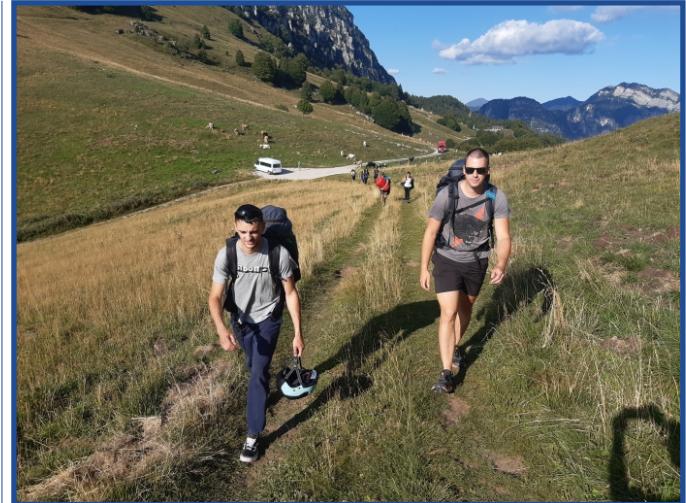

PRÍPRAVA A TRÉNING TALENTOVANEJ MLÁDEŽE V ROKU 2021

Veľmi kladne však hodnotím ako individuálny, tak aj kolektívny prístup všetkých členov TM. Neskromne musím skonštatovať že je vzorový. Tento aspekt je pri porovnaní s TM ČR na úplne inej úrovni.

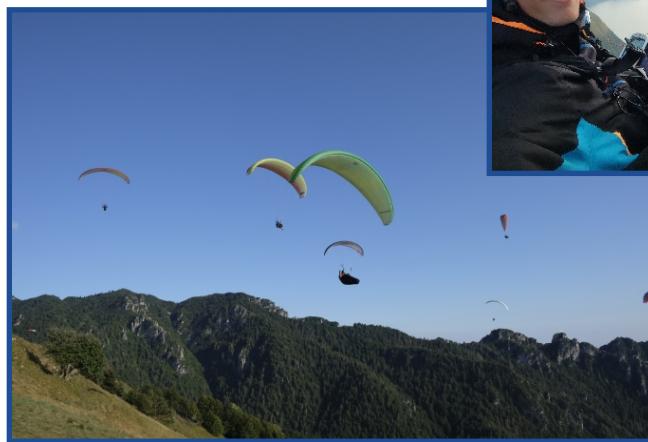

Rovnako musím vyzdvihnúť, a to zdôrazňujem, zdravú ambicioznosť všetkých členov TM, bez prehnaných a nedosiahnuteľných cieľov.

Ako vedúceho prípravy TM ma teší, že sa nám podarilo naplniť takmer všetko, čo som vytýčil v úvode roku, že nedošlo k žiadnému úrazu a že všetci, ktorým to podmienky zaradenia do programu umožnia, budú pokračovať ďalej.

Ing. Peter Vrabec, tréner

Zväz PK LAA SR

Sportová sezóna slovenskej reprezentácie v paraglidingu by sa dala označiť ako vydarená avšak neobišla sa bez komplikácií spôsobených organizačnými zmenami v súvislosti s cestovnými obmedzeniami. Na základe svetového rankingu WPRS a podmienok určených športovým poriadkom sa do reprezentácie 2021 dostali Peter Vyparina, Emil Červeňan, Štefan Vyparina, Róbert Kaučárik, Stano Vojtek, Tomáš Podmaník, Dušan Šurina ml., Mário Moravčík a Jaroslav Jandúch. Reprezentanti sa zúčastnili celkovo na siedmich medzinárodných závodoch kategórie FAI2. Z toho v dvoch kolách svetového pohára a vo finále svetového pohára.

Prvý zárez a rovno na prvých pretekoch v sezóne sa pošťastil mne v podobe prvého miesta na Freedom Open v Slovinskom Tolmine. Závod bol kvalitne obsadený v podobe svetových mien trénujúcich na blížiace sa kolo svetového pohára v Gemone. Reprezentácia sa ešte v deň vyhodnotenia presúvala na Polish open v Gemone, kde sme taktiež vo výborne obsadenom závode trénovali na nadchádzajúci "sveták". Najlepšie sa darilo Štefanovi Vyparinovi, ktorý vybojoval 6 miesto.

Svetový pohár v Gemone bol pre nás tretí týždeň náročného lietania v rade a to sa tiež podpísalo na výsledkoch. Darilo sa nám ako tímu často tvoriť hru a určovať tempo v skupine, ale úroveň PWC je nekompromisná a neodpúšťa žiadnu chybu. Nebyť jedného tasku a zbytočnej chyby na finálnom doklze, kde sme spolu s Petrom vymenili istú top 10 pozíciu za "vyhnívku" ale zato s vidinou výhry, mohli sme skončiť výrazne lepšie. Moja 34. celková pozícia bola najlepším slovenským výkonom. V sérii naplánovaných závodov nás ešte čakali majstrovstvá Nemecka v Talianskom Levico Terme, ale našťastie sme sa mohli týždeň zregenerovať pri mori a až následne sa vydať hlbšie do Álp.

Počasie v Levico Terme nebolo ideálne na lietanie vo veľkých horách. Napriek tomu sme uleteli 5 zaujímavých a výživných taskov. Špecialita tohto závodu bolo testovanie nového spôsobu bodovania takzvaného Time Based Scoring, o ktorom si myslím, že nie je zrovna vydarené, keďže zbytočne tlačí pilotov do rizika v takzvaných sprintoch. Tj. prvých 20 pilotov na kružničach berie časový bonus, ktorý sa nakoniec odpočíta od celkového času. Po vcelku tvrdých podmienkach som si mysel, že som dostatočne pripravený na finále svetového pohára, na ktoré som sa bohužiaľ kvalifikoval zo Slovenska sám.

Finále PWC sa konalo vo Švajčiarskom Disentis nedaleko známeho sedla Furkapass. Lietane vo fene alebo naopak štandardne v severnej situácii tj. v závertrí prevládajúceho prúdenia v kombinácii s neustálym svahovaním vo výške 3000m mi nerobilo dobre.

Zväz PK LAA SR

Kolapsy v silnej turbulencii boli pomerne časté a zopár sa ich "pošťastilo" aj mne. Čažko odhadnuteľný smer údolného prúdenia v menších výškach vytváral ruskú ruletu pri napájaní sa na rebrá po preskoku. Uletelo sa 8 úloh - z čoho 1 bola stopnutá vo vzduchu pre rýchly vývoj zrážok. Celkovo som sa umiestnil na 65.mieste.

Posledným podujatím sezóny bol pre mňa a pre Petra svetový pohár v Tureckom Aksaray. Lieta sa v oblasti okolo stratovulkánu Hasan Dagi vysokého 3268 metrov a v príľahlých zväčša rovinách púštneho charakteru. Podľa toho čo sme počuli o tomto mieste by sa malo lietať stále pod krásnymi základňami v 3500m. Nás ale čakalo modré počasie s častým silným vetrom a štartom v strašidelnom rotore. Napriek týmto problémom sa nám podarilo chvíľami zaťať zuby a pekne pozávodiť. Závod bol profesionálne organizovaný s výdatnou štátnej podporou a typickými politickými ceremoniálmi. Peter vybojoval výborné 7.miesto.

Aktuálne sa v svetovom rebríčku nachádzame na 9.mieste, čo vzhľadom na možnosti vôbec nie je zlé. Uvidíme čo prinesú ďalšie sezóny a či sa objavia nejaké mladé "pušky", čo by posunuli našu reprezentáciu zasa o kus dopredu.

9	Slovakia	46	1146.1	326.9 - Peter Vyparina 326.4 - Emil Červeňan 282.2 - Stefan Vyparina 210.6 - Robert Kaucík	
---	--------------------------	----	--------	---	---

Slovenský pohár sa bohužiaľ riadne neuskutočnil už druhú sezónu po sebe z dôvodu pandémie a legislatívnych problémov, ktoré by už ale mali byť vyriešené. Tu by som chcel apelovať na prípadných organizátorov aby začali rozmýšľať nad nadchádzajúcou sezónou a mohli sme tak udržať pomerne dobrú úroveň organizovaného športu.

Majstrovstvá Slovenska sa konali v rámci tradičného závodu Victoria Cup na Donovaloch spolu s Českou ligou paraglidingu. Vzhľadom na extrémne neprajné počasie boli uletené 2 platné tasky, no na vyhlásenie majstrovského titulu sú nutné minimálne 3 a tak titul nezískal nikto. Prvé tri miesta obsadili českí piloti. Najlepší zo slovákov bol Peter Vyparina, ktorý skončil na 4.mieste.

Mgr. Emil Červeňan, viceprezident LAA SR, podpredseda zväzu PK

Vyhodnotenie sezóny 2021

Začiatok roka sa nesie v znamení prekvapení v podobe vzdávania sa funkcií vo vedení zväzu. Aj vďaka nezmyselnému systému členského v LAA. Na každom kroku, kde diskutujem s pilotmi, sa stretám s nevôľou a s plánmi prestať lietať alebo prejsť do Česka. Rastie mi koprivka z týchto názorov, ale neviem s tým hneď nič urobiť. Musíme to zmeniť, zmeniť vplyv organizácie LAA. Musí to byť moderná, pružná a ambiciozna organizácia s aktívnymi ľuďmi.

Február dopadol nad očakávanie, konsolidovali sme vedenie zväzu a dali dohromady športový kalendár. Samozrejme znova ambiciózny. Popravde, podľa skúsenosti, že zrušiť sa dá čokoľvek. Aj to tak dopadlo, aj keď začiatok sezóny začal s dobrým počasím, od mája sme rušili všetko, čo sme chceli letieť.

Prvá cesta do zahraničia bola za filmom. Ako rogalisti sme asistovali pri natáčaní filmu, kde figuruje rogal. Bude to slovenský film, s dejom pri chorvátskom mori a premiéra by mala byť v polovici januára v kinách. Tak sa zabavte.

V Nitre sme tradične začali skoro s aero vlekm. Dokončili sme skúšobnú prevádzku, definovali kvalifikácie, inštruktorov. Máme dostatočnú techniku aj skúsenosti pre vykonávanie výcviku. V minulosti lietali naši reprezentanti aero vleky na súťažiach bežne, hlavne v Maďarsku, ale so zmenšovaním základne sa aj tieto skúsenosti vytratili.

S využitím trojkolky pripravíme v zimných a jarných mesiacoch na letisku Nitra kemp vlekania pre zaškolenie nových pilotov.

Ako nový smer sa ukazuje použitie UL lietadla pre vlekanie. Urobili sme výjazdy do Česka a do Poľska, aby sme si tento systém vlekania odskúšali. Skúsenosť z týchto vlekov je pozitívna a v súčasnosti už pripravuje jedno UL lietadlo pre takúto prevádzku. Pracujeme na tom, aby tento systém štartov a vlekania bol aj dostatočne legislatívne podchýtený v predpisoch.

V Česku sme leteli na letisku Polepy, severne od Roudnice nad Labem. Rogalisti tam lietajú za ULL Tulák, ten je rýchlejší a tiež za ULL Zener 701. Tieto ULL lietajú vo vleku zhruba nad 75 km/hod. Ale vplyv termiky na aerodynamický ULL s chvostom je podstatne iný, lepší a výsledný vlek je kľudnejší než za trojkolkou. My sme leteli so Zenerom a polietali sme si po okolí, okolo veľrieky

Do Poľska nás vytiahla správa, že Poliaci kúpili na jar Dragoflay, špecial pre vlekanie rogál. S pomocou Mikolaja, poľského rogalistu, sme vyrazili strastiplnú cestu po poľských cestách na letisko Pinczow. Krásne miestne letisko a hangár bol nabitý desiatimi motorovými rogalami a naozaj krásnym originálnym Dragonom.

Lety sme urobili, termiku polietali. Chlapci z Poľska ale tento typ lietajú veľmi krátko, preto aj let neboli ako sme očakávali 50 km/hod ale nad 60 km/hod. Aj toto sa treba naučiť.

Po zrušení dvoch kôl MSR sa nám podarilo dostať na FAI2 súťaž do Rakúska. Graifenburg je miesto zasľúbené pre lietanie s rogalami. Kemping, jazero s plážou, kopce cez 2000 m, vývozy, pristávačka, 100 km tasky. Počasie ale zase urobilo škrt cez rozpočty. Podarilo sa ale niečo odletieť a domov si tria piloti odnášame cenné body do FAI World rankingu.

Prišlo tiež zrušenie Majstrovstiev sveta v Kruševe a zrušenie ostatných FAI 2 súťaží.

Všetko sa ale snažíme vynahradíť medzerou v daždivom počasí tradičnou súťažou Pohár Nízkych Tatier Open 2021. Súťaž sa uskutočnila od 11. augusta a podarilo sa nám odlietať 4 disciplíny z Kráľovej hole. Súťaž ako kategóriu FAI2 sme kvôli Covidu odhlásili, ale aj napriek tomu sa jej zúčastnili piloti zo Slovenska, Čiech a Poľska.

Prvý deň, v stredu, sme vyrazili na JZ štart kde fúkal slabý JZ vietor. Stanovili sme trať pozdĺž hrebeňa na Beňušku pri Brezne, so záverečným cik-cak letom do ciela v Zlatej rybke, motorest v Závadke. Na začiatku hrebeňa boli dostatočne silné podmienky s dostupmi do 2400 m. Ale let proti, hoci slabému vetru, nie každému prial.

Zväz ZK LAA SR

Vzhľadom na neskorší štart prvého dňa a s postupom času, sa vytratila termická aktivita a piloti pristáli na trati. Deň vyhral Ivan Plučinský, vďaka trpezlivému nastúpaniu posledných metrov výšky.

Druhý deň znova na JZ štarte, vietor je slabý zo Z až mierne z boku. Trat' volíme ako včera, keďže sa neuletela, len mierne modifikujeme rádiusy otočných bodov. Treba čakať na vhodný interval štartu. Nakoniec piloti odštartovali a Ivan Plučinský ako prvý otáča postupne všetky body trate. Nasledovali ho Jaro Sojka a Juro Sladký. Jaro aj napriek skvelej trat'ovej rýchlosťi ostáva na druhom mieste, lebo leading body Ivana boli neprekonateľné. Tento deň bol skvelý dostupmi do 2700 m v gliding zone, slabým vetrom a krásnymi mrakmi.

Tretí deň bol na JZ silnejší vietor a nižšie základne mrakov len do 2200 m. Piloti bez problémov odštartovali. Zvolili sme trať podobne ako v minulosti. Od Andrejcovej útlne späť, návrat ku Kráľovke a znova do údolia. Napriek krásnemu úvodu sa v údolí termika stratila a ani záveterné rotory pri Z vetre nepomohli sa udržať dlhšie na trati. Vyhral znova trpezlivý Ivan.

Štvrtý deň sme kvôli silnému vetru a nižšej základni zvolili trať s väčšími rádiusmi WP. Deň vyhráva Ivan a definitívne si potvrdil štvordňové vedenie.

Súťaž sa niesla v priateľskej atmosfére aj napriek Covid opatreniam. Znova sa potvrdilo že poloha motorestu Zlatá rybka je skvelý cieľ. Volbu tratí sme robili len vo východnej časti Horehronskej doliny a využili sme aj lietanie a body na druhej strane údolia v Rudohorí. Nie je jednoduché organizovať súťaž na jednom kopci s obmedzenými možnosťami pre štarty. Aj napriek kontrole z NAPANTu sme si udržali počas akcie všetky desiatky a dodržiavali stanovené pravidlá pre súťaž. Stále nám v sezóne chýbajú piloti, patriaci do kategórie začiatočníkov súťažného lietania, kategória HG Šport. Preto sme aj v rámci plánov pre budúce roky jednoznačne stanovili záujem organizovať a vyhodnocovať túto kategóriu HG Šport.

Sezónu sme úspešne skončili skvelými výkonmi na Straníku a v Nitre počas septembra. Urobila sa historicky prvá súťaž so vzletmi z aero vleku. Lietanie v rovinách od Nitry po Dunaj je nová a krásna skúsenosť.

V zmysle pravidiel o platnosti odlietaných kôl v sezóne sa hodnotili roky 2019,2020,2021.

Výsledky súťaže Majstrovstiev Slovenska

1. Jaroslav Sojka, Prešov 3517 bodov

2. Ivan Plučinský, Bratislava 1784 bodov

3. Miroslav Pavelka, Hlohovec 1122 bodov

Výsledky súťaže Majstrovstiev Slovenska trieda Šport

1. Marian Dragošek, Košice

2. Martin Forgáč, Bratislava

3. Martin Krchňák, Bratislava

V zmysle športového poriadku bola stanovená reprezentácia podľa umiestnenia pre Triedu 1 a aj pre Triedu Šport.

Už plánujeme sezónu 2022. Určite bude ľažisko akcii venované mladým a začínajúcim pilotom. Podarilo sa nám získať trochu prostriedkov, aby sme urobili týmto pilotom podporu v podobe refundácie časti štartovného.

V decembri a januári budeme zostavovať športový kalendár novej sezóny. Skúste každý, hoci len svoju účasťou, prispieť ku organizovaniu nášho lietania. V prípade, že spracujete zaujímavý projekt okolo lietania, zoženieme prostriedky na takúto akciu.

Máme tiež šancu získať znova podporu pre reprezentáciu a na to je potrebné mať dosť času a odhodlania lietať aj mimo Slovensko. Robme to aj pre to, aby sme sa mohli v roku 2022 zúčastniť Majstrovstiev Európy Monte Cucco, Sigillo v Taliansku a v roku 2023 na Majstrovstvách sveta v Kruševe, Severné Macedónsko.

Ing. Jaroslav Sojka, predseda zväzu ZK

Spolupráca

SkyBean STRATO

Za roky skúseností s vývojom a výrobou várií sa veľa nových nápadov a funkcií už nedá implementovať do súčasného vária strednej triedy SkyDrop, preto sme sa v SkyBean rozhodli posunúť vyššie a vyvinuli sme Strato, high end letecký počítač.

Na palube je 3 palcový farebný displej s extrémnou viditeľnosťou na slnku (čím viac naň svieti, tým viac vidno) a hmotnosťou 180g. 5000 mAh batéria by mala zabezpečiť výdrž okolo 20h. Strato sa zmestí na pultík na výšku, kde nechá ešte kopu miesta pre ostatné prístroje.

Čoraz vyšší počet pilotov naraz vo vzduchu v okolí oblúbených terénov, hlavne počas "hammertagov", kladie čoraz vyššie nároky na bezpečnosť. Pôvodný starší varovný systém FLARM je v Strate doplnený novým open source štandardom FANET.

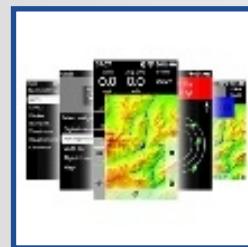
Strato má na palube iba špičkové komponenty, švajčiarsky barometer od TE connectivity a GNSS prijímač od u-blox, doplňa IMU od ST, či oblúbená open source platforma ESP32. O zvukový prejav sa stará kvalitný reproduktor, ktorý zvládne nielen príjemné tóny vária, ale nespráví hanbu sa ani pri prehrávaní hudby cez Bluetooth.

<https://www.youtube.com/watch?v=5T20MyZYOG0>

Strato má dva USB C porty, jeden výkonný pre rýchle nabíjanie (Quick Charge™), druhý pre prenos údajov. Toto by sa sice dalo spraviť aj s jedným portom, ale Strato má dva kvôli možnosti vzájomného prepojenia powerbanky, vária a mobilu.

V SkyBean však veríme, že Strato bude plnohodnotný prístroj pre široké spektrum pilotov, od mierne pokročilých až po najnáročnejších užívateľov.

Viac informácií je u nás na webe -<https://skybean.eu/strato#/27-green>

Zväz ZK LAA SR

Zo zápisov pilota Jara Sojku

Piatok 3.9.2021 Straník

Cestujem z Prešova a všade je dosť hmla. Aj v Martinskej aj v Žilinskej doline. Pod kopcom je už slnko a stretávame sa piati rogalisti a šoférka. Na plánované kolo MSR dosť málo. Na kopci je jasné že budeme čakať. JZ vietor sa občas otočí z J. Po 12tej sú závany ale ani PG nič netočia a zlietajú. Dávame si task zo Straníka cik-cak na kopce a po doline. Evidentne je treba dlhé okno na štart, ale dolina predsa večer vždy dáva. Čas uteká a aj vietor sa podľa predpovedi stáča na SZ. Z štart nie je pokosený a dole sú vysoké stromy. To sa ani mne, ani Marianovi a ani Mirkovi nechce riskovať. Aj keď je vietor slabý, chýba na takýto štart prax a nejaký metrík vetra naviac.

Prichádza interval z JZ a štartuje postupne Stano, ja a Marian. Mirovi a Emiliovi sa to už zavrelo úplne, SZ vietor už ostal do večera. Ja sa krútim najprv na hrane potom na malom Straníku. Keď prišiel Marian, bolo mi tesno a vo výške hrebeňa tiahám na Dubeň. Proti vetru stúpam, s vetrom klesám. Strašné, nemám morál ani tohoročný výcvik na Oberanie šíšiek. Ponad dedinu letím pristávať. Bublinka ma ale presvedčila zatočiť, otočil som a prišli d'alšie.

Vyvážam sa nad kopec a hľadám kde to zo SZ ide. Zapípalu to a končím v 1700 m. Otáčam na trať a priliatam na Fatru, na rebrá pred Suchý vrch, kde svieti slniečko. Neviem presne či zo S alebo Z, ale vrchol hrebeňa drží. Je to hobľovačka, postupne som dokúpil a smerujem na Kriváň, otáčať rádius 3 km. Ako som hrešil že nie je 5 km. Dohora pozérám na hrebeň, z tejto výšky nemám morál tlačiť sa na hrebeň. WP zapípa keď som doletel na začínajúce rebro. Super, idem späť po rovnakej trase. Podobne nachádzam bublinky, dačo pritočím. Pozérám akú mám výšku na doklzu ku Straníku. Ešte málo, tak znova zbieram a zbieram metre výšky. Vyrážam a v pohode dolietam v úrovni štartu. Dávam teda druhý WP. Termika už nebavila, vietor Z, takže pomaly na zem.

Som ale milo prekvapený z kilometrov, sklamaný z vetra a účasti. V podstate SHMU to malo presne takto nakreslené. Dúfam, že nabudúce sa budú viac mylíť a ten južáčik poveje. Možno sme mali štartovať s PG do bubliniek po 13tej. Ale to už ostane len a len medzi nebom a zemou.

Sobota 4.9.2021 Nitra letisko

Po ceste nakupujeme stravu, fajne víanko a vybavenie do kempu na letisku. Prvý deň na novom mieste je stále náročný. Po 12tej, keď sú na oblohe krásne buchty, behám ešte autom po meste. Konečne sme na ploche, aerovlek nachystaný, flera, lano, trhačky, radio, dolina. Plachtári lietajú, z rádia je jasné, že to nebude zadarmo. Štartuje Miro, potom ja. Vlek bol na môj vodus dosť kľudný, v termike som čakal zložitejšiu situáciu. Do pol hodiny sme obaja hore. S pomocníkmi by sme to dali do 15 minút.

Letíme pre nás štandardnú trať, od Zobora na juh, na východ, malý trojuholník. Mrakov ale nie je veľa, t'ažko sa to hľadalo a chytalo. Miro odlietal, keď ja sa chytám v 130 m pred pristátiom nad Janíkovcami. Pretočil som vetroň, ten pristál a ja sa vyvážam do 1500 m a frčím na trať. Na juh, kol'ko to ešte v túto dobu dá. Po ceste sú malé prdy, zodpovedajúce hodine a povahе dňa. Tak si užívam aspoň kĺzanie krídla, od jednej roľe ponad kukuricu ku druhej. Konečne pristávam excellentne, ved' ma zase nikto nevidí a to tak, že prenášam krídlo len 30 m na trávu pri ceste. Zvoz bol rýchly a večer, v partii pri vínkusu, v kempe, na letisku, excellentný.

Nedeľa 5.9.2021

Posledný task sezóny. Tak sme to aj tak zvolili. Vietor opačne ako včera JV dole a SV hore, štartovali sme z druhej strany letiska. Task 3 sme stanovili, najprv s vetrom za Zobor do Čab nad agro letisko, potom na modelárske letisko Neverice, znova späť na letisko Nitra a potom čo to dá, s cieľom Komárno. Cez 100 km. Čo keď motyka vystrelí?

Počasie je ale zase svoje, všade mraky, len pri letisku a Nitre nie. Ešte na zemi modifikujeme trať a zväčšujeme rádius Neverice aby sme neleteli toľko nabok, proti vetru. Radšej viac s vetrom. Mirko sa po vypnutí chytá, ale bojuje s každou bublinou, bojuje o metre. Ja do polhodinky štartujem z doliny, s nulou do chrba, v pohode. Dnešný vlek je ale podstatne drsnejší ako včerajší. Niekoľkokrát krčím kolená, aby som dobehol čo treba. Miloš ma naťahuje späť ku stúpaku, ktorý sme akurát preleteli. Vypínam a za chvíľku to mám a točím.

Stíham registrovať západnejšie Mira. Máme ale základňu mraku, tak letím preč, na Zobor pod široký mrak. Ten ale ostal hluchý, nič a nič a zasa nič. Som za Zoborom dole, hlboko dole, koniec lesov, pole, kus slnka. Držím sa, ale nejde mi to. Neviem prísť na to, odkiaľ fúka hodne slabý vietor.

Zo zápisov pilota Jara Sojku

Vidím na západe od Zobora letiaci PG. Výšky ale málo tak letím ku automobilke, aby som bol bližšie zvozu. Rozzipsujem postroj v 150 m a vario zapípal. Podobne ako včera, milión bubliniek. Ale hľavne, že metre pribúdali. Zipsujem do pôvodnej zavretej polohy mojej bombovnice. Lámem to na ucho miestami v troch metroch hore. Potom to už šlo rýchlo. Nad Čabom sa stretávam s Mirkom aj PG. Mrak t'ahá ako divý, utekáme. Pozerám späť na JV, na tráť, na mraky a je ich viac na V od Zobora, od Nitry.

Prilietam k bodu točenia WP Neverice, škoda že sme to zmenili, boli by sme to dali až do Neveric. Krásne sa to urobilo. Strácam niekde Mira, asi mi už uletel, má lepšie a krajšie krídlo, musím ho dohnáť pri letisku. Znova nad Janíkovcami vatička a stúpačik. Počas stúpania mi pípa otočenie WP. Výšky dosť tak dávam kurz smerom na juh. Mira nevidím, ani na ploche ani pred plochou, kde zvykne byť.

Vľavo na JV je viac mrakov, sú ale veľké, kým tam prídem rozpadne sa to. Tak letím v kurze J, na Komárno. Mám dobrý tajming, vždy sa predo mnou objavuje nejaká pípajúca chmárka. Vidím že s postupom na juh sa dvíha základňa. Z 1500 potom až do 2000. Pred Novými Zámkami odbočujem kus naľavo pod rozložitý mrak. Aj vetroň tam stretám. Po pári otáčkach ho prestúpavam, tak sa na mňa vykašlal a odletel. Ja dotáčam maximum, predo mnou je široký, rozložitý mrak, dole tma. To preletím a za ním pristanem, niekde, ... uvažujem. Alebo sa vrátim? Ale ak je Miro dakde tu okolo ... Táska je táska, vyrážam na juh.

Išlo to vcelku dobre popod ten mrak, Rumburak. Občas to zatrúbilo dole, ale väčšinou to držalo v nejakej minus nuličke. Už vidím Komárno aj kus Dunaja. Fantastický výhľad a pohľad na tieto roviny, vľavo Dunaj, Štúrovo a prechod cez kopčeky do HUN.

Som na druhej strane mraku, dole je svetlo. Vário zapípal a našiel som si regulárne stúpanie. Z 300 m nad cielom mi doklz ukazuje cez 1000 m. Výhľady neskutočné, nezvyklé, nepoznané. Nasadzujem na doklz, nastavujem McGredyho pre maximum diaľky.

Je tu veľa stavieb ale aj veľa kukurice. Ciel' zapípal a otáčam v 1000 m ASL. Pozerám dopredu a hľadám pristávačku. Krásne to klže, vietor je slabý. Taký slabý že nevidím ako na stromoch fúka. Ešte sa rozhodujem o jeden preskok cesty, poľa, kukurice, riečky. Veľké hnede pole a potom už len veľký valal. Zo 150 m vidím že fúka SV. Skracujem sa a excellentne pristávam, 50 m od cesty v dedine. Vidia ma žienky domáce a evidentne nevedia čo si o tom majú myslieť. Asi nevedeli po slovensky. Tak ako mladý cigánik, ktorý ma navštívil pri skladaní krídla. Pochopil ale že cigaretľe a peňjáče odo mňa nebudú. Hurbanovo, zvoz tu bol neobvykle skoro ani som tatranku nedojedol.

Zážitok zo 102 km je krásny a lietanie v tomto kraji veľmi poučné. Iné ako v kopcoch. Ale o tom zase inokedy.

Letu zdar!

Ing. Jaroslav Sojka, predseda zväzu ZK

Vyhodnotenie sezóny 2021

PRETEKY

Majstrovstvá SR v MPK sa po x rokoch posunulo z východu cez stred Slovenska v roku 2020 (letisko v Ružomberku) ďalej na západ, na letisko Trnava-Boleráz, v roku 2021. Dobre zorganizovaná akcia chlapcov z okolia Palka Bednarčíka. Dobré počasie prilákalo pilotov z celého Slovenska. Okrem pretekov, kde bola navigačka s deklarovaným časom, hľadanie terčov a presnosť pristátia si piloti stihli polietáť aj v okolí Malých Karpát (Hrad Červený Kameň, Smolenický zámok, Kostol "Katarínka", Hrad Dobrá voda, atď.), ale aj 200 km FAI trojuholník: letisko LZTR, Holíč, Trenčín, Sered', letisko LZTR.

Akcie sa zúčastnilo cez 40 pilotov, z toho 30 bolo prihlásených na preteky (dvaja boli za ČR) a veľa rodinných príslušníkov, pomocníkov, sympatizantov nášho lietania, čo len naznačuje, že naše lietanie je nielen o lietaní, ale aj o priateľstve na takýchto akciách. Poradie aspoň prvých desiatich: **Marián Adame, Branislav Jelc ČR, Roman Tominek ČR, Miroslav Smolinský, Ján Ivanecký, Martin Šimko, Peter Kopáč, Martin Ďurina, Jaroslav Hečko, Miroslav Drobny.**

Zborov 2021

VALNÉ ZHROMAŽDENIE - VOĽBY

Rok 2021 bol aj rokom volebným. Konferencii delegátov, ako najvyššiemu orgánu LAA SR predchádzajú „Valné zhromaždenia“ jednotlivých zväzov. Nás sa sice v lete dokázalo stretnúť v uznášania-schopnom počte, ale počet účastníkov ukazuje, aký malý je záujem o činnosť nášho zväzu motorového paraglidingu. Vo vedení predsedníctva nášho zväzu nastali menšie zmeny.

Zemplínska Šírava 2021

Kolonica 2021

ZLETY

Predsedníctvo MPK ďakuje každému, kto sa rozhodne zorganizovať nielen preteky, ale aj jednotlivé zlety po Slovensku. Tento rok to boli: Kolonica (Miroslav Bober a spol), Malý Madaras (Ladislav Uzsák a spol), Zemplínska Šírava (Jozef Pristáš a spol), Zborov (Andrej Gmitter a spol), Seleška (Ernest Halász a spol) a Ražňany, kde bola tento rok aj mini navigačka a presnosť pristátia (Martin Šimko a spol). **ĎAKUJEME**

XContest

Zväz MPK informoval, že zvažuje viac využívať server na záznamy letov na Xcontest-e. Hlavný dôvod je, aby sme posunuli naše lietanie, nielen lietaním okolo miest (okolo svojho komína), ktoré poznáme, ale aby sme sa posunuli ďalej. Naše lety aj časovo natiahnút a tým pádom už aj čo to dumáť ohľadne navigácie, či letových podmienok, či už na iných miestach alebo v rôznych výškach.

V neposlednom rade je to aj o znalosti letového priestoru. Tu máme ešte stále veľké rezervy ako piloti, ktorí by to mali vedieť. Kto si netrúfa sám si len tak ďaleko poletovať, na to sú dobré práve zlety, kde sa máš čo-to od iných pilotov naučiť.

Síce tento rok na serveri www.XContest.org nepribudol nový pilot MPK, ale tých pár, ktorí lietajú dlhšie lety a prihlasujú ich, sa nám podarilo zvýšiť celkový počet bodov z 10 816 (rok 2020) na 14 234 za tento rok. To nám prinieslo štvrté miesto (siedme za 2020) ako **National team XC motor**. Do bodovania National team ide 5 pilotov a 6 najlepších letov za rok.

Zväz MPK LAA SR

Viac informácií ako si počínali naši piloti nájdete na serveri Xcontest:

<https://paramotors.xcontest.org/world/en/>

Za zmienku stojí aj odlietaný trojuholník na východe slovenka: cez 250km za 5h letu.

Plánované využitie XC motor na rok 2021:

1. Celkový víťaz, najväčší počet bodov, obdobie január-november 2021
2. Liga vyhlásená každý mesiac od apríla do novembra, odlietaný najčistejší určený FAI trojuholník v danom mesiaci, info pred sezónou
3. Najzaujímavejší/najkrajší nákres letu do mapy XC
4. Najdlhší let v km na XC

Ak Vám ešte niečo napadne, piloti nášho zväzu, treba kontaktovať predsedníctvo zväzu MPK.

Zväz MPK pripravuje ocenenie jednotlivých kategórií.

Upozornenie: lety, ktoré nebudú v súlade s pravidlami lietania budú vymazané (nízke lety, mala výška ponad obce, neohlásená letová činnosť v priestoroch letísk, atď.).

Marián Adame, predseda zväzu MPK

Vyhľásenie nultého ročníku XContest MPK SK

National ranking Slovakia									
★ National ranking :: Paramotors World XContest 2021 ✓									
Paramotors World XContest [default] ✓ CR - leteckykalendari.cz									
Number of scoring pilots in this category: 27									
1. Marian Adame [ParaglidingPoint] 4375.64 p.									
1	03.09.21 06:30 UTC+02:00	SK LZRU	2	241.38 km	965.52 p.	48.49			
2	20.08.21 06:02 UTC+02:00	SK LZRU	2	206.22 km	824.88 p.	56.83			
3	15.06.21 04:42 UTC+02:00	SK LZRU	2	200.33 km	801.32 p.	53.81			
4	04.07.21 04:54 UTC+02:00	SK LZNAIR	2	180.29 km	721.16 p.	50.87			
5	30.07.21 05:23 UTC+02:00	SK Kalisz	2	156.16 km	624.64 p.	51.29			
6	17.06.21 06:39 UTC+02:00	SK LZRU	2	109.53 km	438.12 p.	50.57			
2. Peter Fuzia [PeterF] 2624.52 p.									
1	05.07.21 07:27 UTC+02:00	SK Z	2	153.20 km	612.80 p.	48.48			
2	17.06.21 06:30 UTC+02:00	SK Z	2	138.67 km	554.68 p.	43.17			
3	04.06.21 06:11 UTC+02:00	SK Z	2	117.06 km	468.24 p.	44.83			
4	12.05.21 07:40 UTC+02:00	SK Z	2	105.68 km	422.72 p.	41.75			
5	31.03.21 11:41 UTC+02:00	SK Z	2	92.59 km	370.36 p.	43.88			
6	10.09.21 17:45 UTC+02:00	SK Z	2	48.93 km	195.72 p.	41.34			
3. Michal Gajdoš [kenco] 2512.88 p.									
1	26.09.21 15:07 UTC+02:00	SK Košice	2	132.47 km	529.88 p.	43.42			
2	11.05.21 17:55 UTC+02:00	SK Sečovská	2	122.17 km	488.68 p.	41.66			
3	15.09.21 16:07 UTC+02:00	SK Košice	2	120.79 km	483.16 p.	42.19			
4	16.06.21 18:16 UTC+02:00	SK Košice	2	101.52 km	406.08 p.	34.63			
5	14.08.21 06:25 UTC+02:00	SK Zborov	2	97.61 km	390.44 p.	37.13			
6	22.06.21 18:14 UTC+02:00	SK Košice	2	53.66 km	214.64 p.	38.02			
4. Marian Banik [MB1000] 2423.88 p.									
1	08.09.21 16:35 UTC+02:00	SK Zemplínska	2	114.42 km	457.68 p.	42.36			
2	11.05.21 16:08 UTC+02:00	SK Sečovská	2	105.79 km	423.16 p.	41.69			
3	30.07.21 05:20 UTC+02:00	SK Kaluža	2	105.02 km	420.08 p.	41.78			
4	06.07.21 18:11 UTC+02:00	SK Zemplínska	2	98.96 km	395.84 p.	39.11			
5	17.06.21 18:16 UTC+02:00	SK Sečovská	2	94.66 km	378.64 p.	32.26			
6	14.08.21 05:44 UTC+02:00	SK Zborov	2	87.12 km	348.48 p.	38.42			
5. Ján Sluka [jaso2244] 2297.20 p.									
1	24.07.21 05:51 UTC+02:00	SK Z	2	111.95 km	447.80 p.	40.78			
2	23.07.21 05:41 UTC+02:00	SK Z	2	106.21 km	424.84 p.	40.70			
3	16.10.21 07:51 UTC+02:00	SK Z	2	100.53 km	402.12 p.	44.83			
4	04.06.21 05:45 UTC+02:00	SK Z	2	100.24 km	400.96 p.	44.20			
5	07.03.21 05:21 UTC+02:00	SK Z	2	80.10 km	320.40 p.	39.50			
6	07.09.21 17:11 UTC+02:00	SK Z	2	75.27 km	301.08 p.	38.94			

Zväz MZK LAA SR

Pred písaním tohto príspevku som si povedal, že slovo COVID nepoužijem. No či sa mi to páči alebo nie, táto pliaga zasiahla do života každého z nás a neblaho ovplyvnila aj fungovanie nielen nášho lietania. Ale podľme na pozitívnejšie veci.

Konečne nám okolnosti dovolili sa stretnúť na letisku v Ružomberku, aby sme prebrali zväzové dianie na jednej z valných hromád a klúčovými rozhodnutiami zaistili kontinuitu fungovania nášho zväzu. Za nového **predsedu** zväzu MZK som bol zvolený ja, **Janko Matejička**. Veľmi zvláštne sa mi to píše. Sekundanta, na pozícii **podpredsedu** mi na nasledujúce obdobie bude robiť **Janko Lacúch**.

Marián Turan sa mi zdôveril, že už nejaký čas hľadá aj s Walterom Töpferom vhodných pokračovateľov v ich zväzových funkciách. Za Hlavného letového inšpektora zväzu bol na miesto Mariána zvolený **Jozef Sajan** a na pozícii Technika zväzu nahradí Waltera, **Ján Lacúch**. Mariánovi aj Walterovi veľmi d'akujem za ich oddanosť a ochotu vykonávať túto prácu toľko rokov.

Martin Forgáč sa stal predsedom športovej komisie zväzu MZK. Maťo sa k nám „presunul“ od závesných klzákov a v roku 2020 bol ovenčený vavrínmi na MSR MZK. Zdôrazňujem to najmä preto, že úspešná športová činnosť členov zväzu MZK je jedným zo spôsobov, ako pritiahnúť finančné prostriedky do nášho peňažne poddimenzovaného prostredia. Všetkým nám je jasné, že naše lietanie je hlavne rekreačné a je o pôžitkoch z letu v otvorenom kokpite našich strojov. Veľmi by sa mi však páčilo, keby niektorého z členov oslovi aj jeho športová stránka. Naozaj stojí za snahu týchto jedincov aktívne podporovať v ich snažení o čo najlepšie umiestnenie, a to nielen na regionálnych súťažiach, keďže ich úspechy by mohli s určitosťou priniesť prospěch celému zväzu MZK ako aj LAA SR.

V tomto roku sa mali v susednej Českej republike konáť 17. Majstrovstvá sveta mikroľahkých lietajúcich strojov, na letisku Hosín, nedaleko Českých Budějovic. Konanie však bolo zo zrejmých dôvodov preložené na ďalší rok, a aktuálne je naplánované na termín 23.-30.7.2022. Bolo by skvelé, keby sa našim posádkam podarilo zúčastniť, a ešte lepšie – aj poriadne zamiešať poradie. Škoda, že športová činnosť bola za ostatné roky viac-menej v útlme, keďže snaha organizátorov pripraviť kvalitné podujatie stroskotala zvyčajne na relatívne nízkej účasti, resp. neochote vzájomne porovnávať schopnosti a umenie zvládania svojho lietajúceho stroja.

Som presvedčený, že máme medzi nami veľmi kvalitných pilotov, ktorí by mali našej reprezentácii naozaj čo ponúknut'

Majstrovstvá Slovenska 2021 zorganizovali priatelia z Podtatranského klubu ultraľahkého lietania v spolupráci s LAA SR a Aeroklubom Ružomberok v dňoch 6.-8.8. na letisku v Ružomberku. Zrejme len pomerne nestabilné počasie sa neblaho podpísalo na účasti súťažných posádok, koniec koncov, ved' pred súťažou pršalo takmer bez prestávky asi dva dni a predpoved' na náhradný termín tiež nebola oslnivá. Kto mohol, priletel a zúčastnil sa... kto nemohol letieť, aspoň prišiel pozrieť. A že bolo príjemné pozorovať prítomných, ako sa stále mali o čom baviť prakticky každý s každým, to nemusím zdôrazňovať. Ved' taká súťaž je vždy v prvom rade stretnutie sa priateľov, ktorých spája spoločná záľuba. Pripájam pári fotiek.

Tohtoročné meranie síl okorenilo hlavne už spomínané počasie. Presnosti pristátia prebiehali v predpoludňajších hodinách, kedy už termika preverovala zručnosti pilotov. Piloti sa zdôverili, že pocitovali počas triafania do boxov zmeny smeru prúdenia vetra v jednotlivých fázach priblíženia, či dokonca aj tesne pred dosadnutím, chvíľu do čela - chvíľu do chrbta.

Podvečerný navigačný let bol v znamení rotorovej turbulencie, ktorú zabezpečilo juhozápadné prúdenie cez vrcholky kopcov. Svoj let sa rozhodli predčasne ukončiť dvaja piloti na jednomiestnych rogalkách, ktorých nízka vzletová hmotnosť a nižšou rýchlosťou, bola pre prekonávanie rotorov hendikepom. Ich rozhodnutie v lete radšej nepokračovať a zvoliť bezpečný návrat na letisko hodnotím ako vysoko profesionálne. Debnu napokon obsadili piloti v poradí: **Jaro Brezina, Ján Lacúch a Jožko Sajan**.

Zväz MZK LAA SR

Gratulujem. Apropo... víťaz získal tu sám víkendové ubytovanie vo Vavrečke u Mikuláša Košťála. Tam by sa teda patrilo spraviť poriadny nálet...

Ďakujem všetkým, čo sa zúčastnili, ako aj každému, kto sa na realizácii finančne, či akokoľvek inak podieľal. Vďaka aj rodinám a priateľom Mariána Turana, Walterovi, a vôbec všetkým, ktorí sa zaslúžil o hladký priebeh a vynikajúcu atmosféru krásneho športového podujatia.

Stránka LAA SR prešla výraznou obnovou. Osobne sa mi páči najmä rubrika s testami, kde si môže hocikto osviežiť pamäť, či dokonca prehľbiť znalosti z predpisov, navigácie, konštrukcie, aerodynamiky, meteorológie a zdravovedy. Mimochodom, počuli ste už o www.XContest.org? Nevadí... Ani ja som o tom príliš nevedel. Jedná sa v podstate o internetový server z ČR, a slúži na zápis letov od pilotov z celého sveta. Zapísané dátá vyhodnocujú zväzy a organizácie napr. ako celoročnú súťaž CrossCountry preletov, prípadne je možné tieto dátá využívať k evidencii a porovnávaniu letov. V súčasnosti sú tam registrovaní hlavne piloti PK a ZK, no vidíme v tom istý prínos aj pre našu kategóriu lietania. Evidovať je možné lety v zahraničí, ako aj mestne polietanie. Samozrejme, ako všetko, aj toto niečo stojí a cena prevádzky systému sa odvíja od počtu prihlásených pilotov. Dohodli sme sa, že keď bude záujem, prevádzku systému budeme financovať zo zväzových prostriedkov.

Mohlo by nám to okrem iného poslužiť na zber štatistických údajov o letoch našich členov, doklady o využívaní vzdušného priestoru, vykazovanie športovej činnosti, a môžeme tak aj sledovať vývoj nášho lietania od sezóny k sezóne. Následne môžeme vyhodnotiť na konci sezóny najdlhší non-stop let, najviac preletaných kilometrov za sezónu a podobne. Zapísat' je možné lety už od dĺžky 5km. Platí však, že čím viac, tým pre nás lepšie. Vnímajme to prosím zatial ako testovanie, sami sa totiž budeme učiť so systémom pracovať. V súčasnosti pripravujeme vytvorenie vlastnej záložky, aby bola orientácia na stránke komfortná aj pre menej skúsených užívateľov. Technická náročnosť je takmer nulová, keďže o pridávanie dát dokáže automaticky vyriešiť aplikácia chytrého telefónu ihneď po pristáti. V prípade otázok, odporúčam obrátiť sa na kolegov zo športovej komisie, napr. na Maťa Forgáča, ktorý bude na systém dohliadať.

Výcvikové strediská MZK vyškolili nových pilotov, konkrétnie: Mareka Vatrála, Petra Neuszera, Viktora Jóbu a Lukáša Lednického. Vitajte piloti medzi nami, a prajem Vám len tie najkrajšie zážitky, aké môže motorové rogallo poskytnúť.

Vycvičili ich inštruktori a inšpektorí, ktorí aj napriek komplikovanému obdobiu nepoľavujú vo svojom vzdelávaní sa. Rovnako tak aj technici. Školenia odborného personálu LAA SR sa presunuli do online priestoru a vďaka svedomitej metodickej činnosti RLP a HT LAA SR sa nám aj nadálej darí zvyšovať úroveň a bezpečnosť nášho lietania. Činnosť v kancelárii LAA SR neustala ani v pandemickom období. Prirodzene, bolo nutné prijať isté opatrenia, a aj v čase keď píšem tento príspevok je z Dášky a Martinky nový živočíšny druh – tzv. „Homo fis“. Že dievčatá pracujú zo svojich domovov, nik z nás nijak nepocítil. Osobne som sa im dovolal vždy keď bolo treba a nikdy som nepocítil neochotu pomôcť. Administrácia spracovania, či predĺžovanie dokladov sú vybavované priebežne a bez zdržania. No čo viac si želať?

Hádam len, aby sme sa nik z toho houm ofisovania nezbláznili. Patríme naťastie k ľudom, čo majú jeden z najlepších spôsobov, ako aspoň na chvíľu uniknúť z bežnej reality dňa a vždy keď máme príležitosť môžeme sa dosýta vyvetrať na našich mašinkách. Za celé predsedníctvo zväzu MZL vám všetkým prajem pokojné prežitie nadchádzajúcich sviatkov a do novej sezóny len priaznivý vietor.

**Janko a Janko,
predseda a podpredseda zväzu MZK**

Spolupráca

 TERMOVEL® – vysoko kvalitné, slovenské funkčné športové oblečenie

Ked' v roku 1991 manželia Ružena a Tomáš Múdri nadviazali na tradíciu rodinnej pletiarne a šijacej dielne, hlavným cieľom podnikania RUTEX TRADE s.r.o. bolo ponúknúť najmä **voľnočasové oblečenie**.

Dlhoročné skúsenosti z oblasti výroby textilu a zákazkového šitia, inovatívne materiály, precízne strihy a tisíce spokojných klientov prispeli k tomu, že dnes patrí značka Termovel® medzi stabilné textilné firmy produkujúce kolekcie pre voľný čas, **termobielizeň a multifunkčné športové oblečenie** pre zákazníkov zo Slovenska, ale i Česka.

Termo oblečenie overené profíkmi

Termovel® má tých najnáročnejších zákazníkov – záchranárov, zdravotníkov, vojakov, výsadkárov, policajtov a vrcholových športovcov, ktorí v maximálnom nasadení testujú odolnosť, funkčnosť a kvalitu termooblečenia v každom ročnom období i počasí.

Medzi najobľúbenejšie produkty, ktoré nechýbajú v základnej výbave profesionálov, patria:

Pánske tričko WOOL IAN LONG

pánske funkčné tričko z merino vlny, vďaka čomu dokonale odvádzá vlhkosť a odoláva zápachu aj pri dlhšom nosení

Pánske tričko MODAL LONG

anatomicky tvarované funkčné tričko z prírodného modalu, veľmi pohodlné aj vďaka plochým švom

Pánske hrejivé tričko LONG

anatomický strih sa výborne prispôsobí vašej postave, miesta najviac vystavené chladu (chrábát, lakte, ramená) ochrání hrejivý WELLSOFT

Kukla SEAM

anatomicky tvarovaná bezšvová kukla s antibakteriálnou úpravou Silver, ideálna pod prilbu

Inovatívne materiály – modal a merino

Modal a merino pletú v rodinnej pletiarni na 17.5 mikróna, vďaka čomu sú tkaniny naozaj veľmi jemné, hypoalergénne, antibakteriálne a vhodné aj pre tú najjemnejšiu a najcitlivejšiu pokožku.

Modal urýchľuje vstrebávanie potu prostredníctvom tzv. knotového efektu. **Termo oblečenie z modalu** je celoročne nositeľné, ale najviac ho oceníte pri športových aktivitách v horúcich letných dňoch. Merino sa vďaka unikátnej kombinácii polypropylénu a ovčej vlny vyznačuje vysokou prievušnosťou, dokonalými termoregulačnými vlastnosťami, vysokou pružnosťou a UV ochranou.

Termovel® sa spája so zvučnými lokálnymi značkami ako Isadore, IBO, DUKLA, Andrea Martiny, Arlam, Kojo.

Ak chcete aj vy vlastniť naozaj veľmi trvácke a vysokokvalitné funkčné oblečenie vyrobené s láskou na Slovensku, určite si niečo vyberiete na **e-shope Termovel®**.

Naša účasť na Medzinárodných leteckých dňoch Slovak International Air Fest 2021

Vokamihu, ako som sa dopočul, že budú letecké dni na vojenskej leteckej základni v Kuchyni pri Malackách, spozornel som. Takmer okamžite som kontaktoval Mira Jančiara, aby som sa informoval, či sa plánuje LAA SR nejaký prezentovať. Pamätam si, že pred pár rokmi malo LAA SR nejakú pozemnú, a aj dynamickú ukážku na SIAFe na Sliači. Tak snáď aj teraz bude. Mirova odpoveď však bola zamietajúca. Organizátor to údajne poňal čisto vojensky, spolu s prezentáciou silových zložiek. Nedá sa nič robiť... O pár týždňov mi však Miro telefonoval, že LAA SR má možnosť účasti na SIAFe. Hned som sa s našim **Rogallo Teamom** prihlásil, ved' konieckoncov, máme to z letiska Dubová kde pôsobíme, do Kuchyne čo by granátom dohodil. Dostal som pokyn kontaktovať páнов Krupára, a Lisého a doriešiť všetko nevyhnutné. Každý náš telefonát, či vymenený e-mail nás posúval ďalej, až kým som nedosiahol parkovanie jedného rogala priamo pod vežou, a ďalšie dve mašinky do priestoru pre statickú ukážku, všetko pod heslom, ktoré na valnej hromade povedal Miro Huljak: „...snažme sa, aby nás bolo vidieť“. A tak som bral všetko, čo bolo v ponuke. Že ako dlho bude trvať naša letová ukážka... reku, ako dlho sa bude dať. A kedy by ste chceli lietať? Nooo.. hocikedy. Časový harmonogram bol však plný a v hlavnom programe vyletiať na pár minút by bolo „zvláštne“. Za 5 minútovú ukážku narobia stíhačky poriadny rachot, no na rogale by som urobil snáď len jeden okruh... Takže dostali sme na vystúpenie 25 minút, ako predskokani hlavného programu so štartom o 9:30. Paráda. S Jožinkom sme do LZMC leteli z Dubovej už vo štvrtok, lebo na piatok mali plánované prílety väčšie stroje. Ako vystupujúci sme dostali od organizátora aj ubytovanie a stravu. Zvláštne. Cesta na ubytko mi trvala asi tak dlho, ako keby som šiel autom domov. A Jožinkovi ešte menej, keďže ten je vlastne miestny. V piatok dorazil na miesto konania zbytok nášho teamu, Maťa a Heňo, aby postavili jedno zo svojich rogalov na statickú ukážku. Vystavení sme boli na betóne medzi hangárm. Nebolo ako kolíkovať, takže organizátor zabezpečil bandasky s vodou a uväzovali sme stroje o ne. Predpovedaný bol našťastie len veľmi slabý vietor, a na sobotu nemal byť ani ten. Organizátor sa

musel vysporiadať najmä s režimom vstupu a pohybom návštevníkov, keďže prijaté opatrenia znamenali oddelenie sektorov pre očkovaných a neočkovaných. Neriešim, či to malo alebo nemalo zmysel. Niekoľko by možno povedalo, že tak sa nemal radšej SIAF vôbec konáť. Myslím, že vykašlať sa na všetko je vždy najjednoduchšie, avšak Slovenská letecká agentúra – organizátor, sa s tým poriadne popasoval a zabezpečil všetko potrebné a nevyhnutné, aby nik z návštevníkov neboli ukrátený o ponúkaný zážitok. Aj my sme preto našu statickú ukážku situovali tak, aby bola prístupná z oboch sektorov.

Počasie vyšlo ako z katalógu na dovolenkú. Absolvovali sme ranný brífing, pripravili s Maťom mašinku a odpálili vystúpenie. Bol som nervózny, hlas sa mi do vysielačky chvel. No to prešlo v okamihu, ako som odtlačil hrazdu a zistil, že sa rogalu príliš do vzduchu nechce. Krídlo bolo ešte vlhké z rannej rosy a tak som musel ešte počkať, než sa osmelí a odlepí od zeme. Plochou zatačkou vo vyššej rýchlosťi som ho ukázal čo najviac slnku, aby mu lúče pomohli obschnúť. Po asi troch minútach som cítil, že už je to všetko v norme a dovolil som si pár ostrejších zákrut. Preletel popred tribúny a nahlas som sa spýtal Maťa, sediaceho na zadnej sedačke... „A čo tu ideme ešte 20minút robiť?“ Poletovali sme si sem a tam, kývali prichádzajúcemu obecenstvu, skontrolovali obsadenosť parkovacích miest a dopravnú situáciu na príjazdových komunikáciach k letisku. Maťa už z toľkého mávania začal pocíťovať únavu v rukách a ja som si spomenul na zvyčajnú otázku takmer kohokoľvek, kto vidí prvýkrát MZK. „A čo urobíte ked' vám vypne motor?“

SIAF 2021

Hovorím si, premetov, súvratov a iných akrobatických prvkov dnes diváci uvidia bezpočetne, ale asi nik nevypne motor. Myslím okrem Očovských bačov. Ale tí nemajú ani čo vypnúť. Trochu som si teda nastúpal, otočil po vetre, a vypol motor. Aby diváci videli, že to bol úmysel, pustil som hrazdu a mával spolu s Maťom. Ktovia koľko ľudí si napriek tomu povedalo, že sme šialenci, alebo že sa lúčime so svetom a mávame a kričíme o pomoc. Znovu som motor nahodil, vykonal letné pristátie a po pári zakrúženiach pristál na dráhu 01. Waaau..

podarilo sa. Myslím to vystúpenie, nie pristátie. Teda.. aj to pristátie samozrejme vyšlo. Trafil som sa na šupu. Ved' kto by sa netrafil ? Ked' sme s Jožom prilietali v ten štvrtok, riadiaci sa nás pýtal, či pristávame spolu, či každý zvlášť. Na 60m širokú dráhu? Možno by som si trúfol aj napriec.

Mašinku sme zaparkovali pod vežou, z ktorej sa vyšlo na nás lepšie pozrieť pári vojakov. To už štartoval L-29 Delfín. Jeho pilot večer pri pivku neskôr povedal, že sme mu ten vzduch trochu rozvírili, ale že to zvládol. My sme ho zase podpichli, že sa mu určite dobre vystupovalo pred publikom, ktoré sme mu „predhriali“.

V nedelu ráno sme mali repete, akurát so zmenenou posádkou. Tentokrát si šiel polietať Jožinko s Heňom na zadnom sedadle. Na predletový brífing šli už v kombinézach a s helmami v rukách. Nedalo sa nevšimnúť, že si ich so šeptom prezerajú ľudia z Red Bull tímu. Sedel medzi nimi aj Félix Baumgartner – ten slávny skokan zo stratosféry, okrem iného. „Vidím ti na tvári, že aj by si sa chcel s nami odfotiť, no hanbiš sa požiadať o fotku“, hovorímu mu. Celé osadenstvo na pohovke stuhlo a onemelo. Že to bol z mojej strany iba pokus o vtíp našťastie všetci pochopili a celým miestom sa rozoznel úprimný smiech. Félix výzvu odfotiť sa samozrejme prijal a tak sme bohatší aj o tento zážitok.

Počas tých pári dní sme ocenili najmä brillantnú konštrukciu MZK, ktorá vo svojej konfigurácii funguje aj ako slnečník. Bolo fajn sedieť v tieni našich krídel a nadväzovať družné debaty s návštěvníkmi leteckých dní.

Prezentácia malého letectva má rozhodne zmysel, čo mi potvrdil aj pán Lisý. Ved' aj piloti veľkých lietadiel sa museli najprv naučiť lietať na malých strojoch. A my, čo lietame pre potešenie nášho vlastného srdca, o tom vieme svoje. Ďalší SIAF je naplánovaný na 27.-28.8.2022. Dúfam, že LAA SR dostane opäťovne možnosť sa podujatia zúčastniť a že aj počasie dovolí sa adekvátnie prezentovať.

Ďakujem všetkým za podporu a pomoc pri reprezentovaní LAA SR a nášho zväzu MZK.

Ján Lacúch, podpredseda zväzu MZK

